

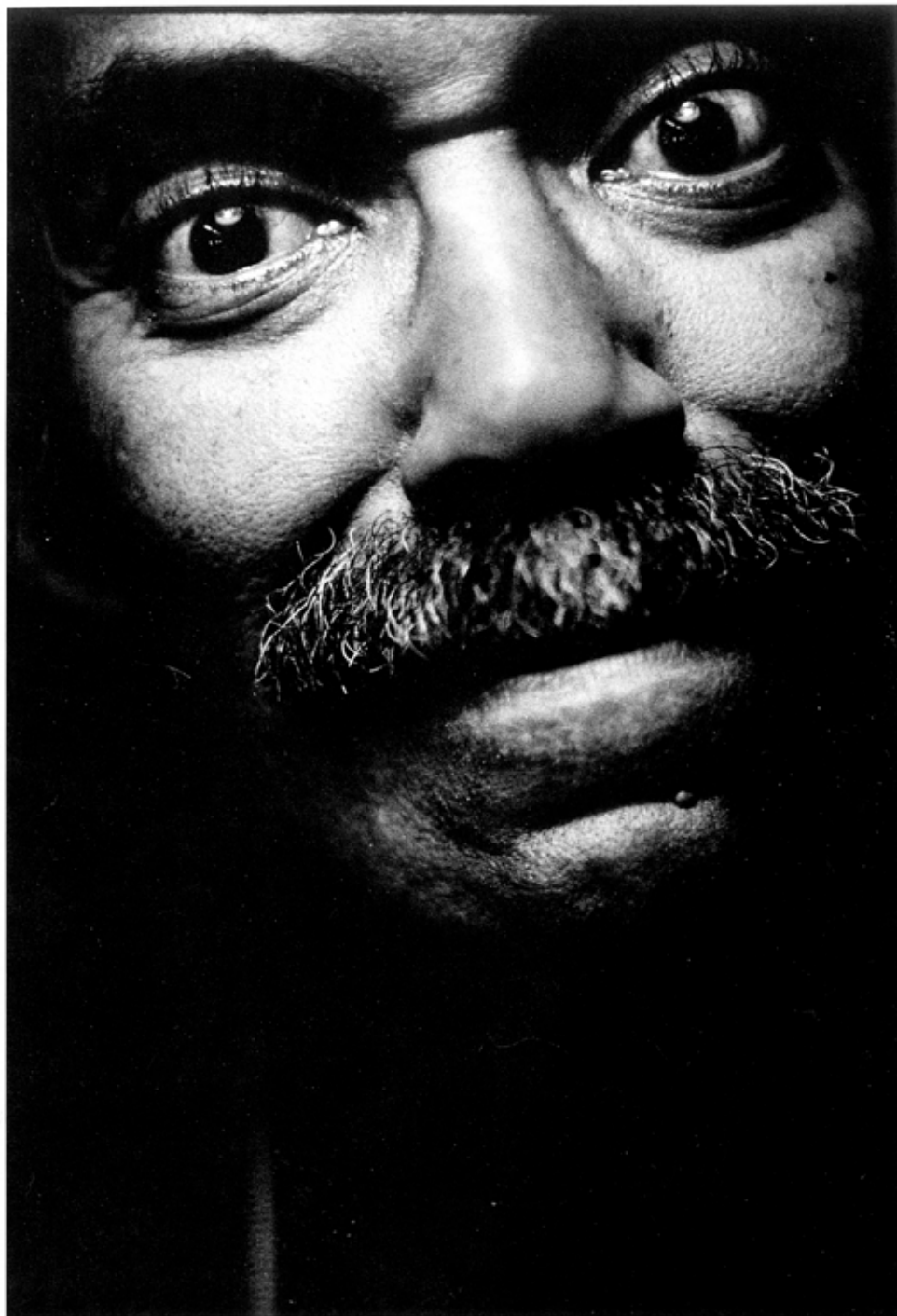
ART TAYLOR

'JAZZ KUNST? HAHAHA!'

Uitslapen, vrienden maken, reizen, swingen met een goede band met harde saxen, en een rum punch op een Jamaicaans strand. Coltrane, Parker, McLean, Monk, Davis, Powell, Gillespie. Honderden platen, Blue Note, Atlantic, Prestige, Verve. Een donkerbruine stem waartegen menig contrabas het moet afleggen. Ogen waartegen menige vrouw het moet afleggen. Traag, soms erg star, en intens lui.

Met een gevoel voor humor dat uit elke noot spreekt. Arthur Taylor. Art Taylor. Mr. A.T.. Of kortweg T, voor intimi. 'Jazz is geen kunst,' zegt Taylor. 'In Birdland speelde ik vooral voor hoeren, pooiers en criminelen. Drank en drugs waar je maar keek. En de muziek die je daar maakt zou kunst zijn? Laat me niet lachen.' En hij lacht, vanuit zijn tenen. Geen kunstenaar dus, en ondanks zijn boek *Notes & Tones* ook geen auteur. Maar een kroniekschrijver. En een van de meest enthousiaste bopdrummers aller tijden.

door Hugo Pinksterboer
foto's Ulbo de Sitter

'...de meeste mensen met wie ik speelde zijn inmiddels dood. En we moeten wel door, Jones, Haynes en ik.'

'Ik amuseer me graag. Een beetje plezier in het leven. De meeste muzikanten nemen de dingen aanzienlijk serieuzer dan ik. Alsof het een zwaar leven is, een moeilijk vak, waar je hersens voor moet hebben. Hm. Niet mijn stijl, niet mijn stijl. Nee, als het leven een wedstrijd is, dan heb ik dik gewonnen. Ik hoef niet vroeg op. Ik maak muziek. Er komen mensen naar me toe die me zeggen hoe mooi het was. Dames, vooral, mooie dames. Ik ontmoet mensen die ik normaal niet zou kunnen ontmoeten. Via de drums, via mijn boek.'

Notes & Tones, inmiddels in een derde uitgave, is een verzameling interviews die Taylor deed. Gesprekken met muzikanten, noemt hij het liever. Een kroniek.

'Met de meeste muzikanten in mijn boek heb ik gespeeld. Randy Weston, Miles, Eddie Lockjaw Davis, Ron Carter, Freddie Hubbard, Sonny Rollins. En met Philly Joe Jones en

Art Blakey, op *Orgy in Rhythm* (twee LP's met vooral slagwerk, HP). *Orgy in Rhythm*, man. Dat is waar ik nog steeds trots op ben. En op mijn werk met Bud Powell. Hoogtepunten. Hmhm.'

Taylor maakte honderden platen, met tal van vooraanstaande jazzmusici. Zo tevreden als met zijn werk bij Blakey en Powell is hij niet altijd.

'Sommige mensen begrijpen dingen sneller dan anderen. Ik ben nogal traag. Maar als ik iets geleerd heb, dan zit het er ook. Arrangementen van dertig jaar geleden. Alles. Een van de meest beroemde platen die ik ooit maakte was natuurlijk *Giant Steps*, met John Coltrane. Maar ik heb veel betere platen gemaakt. En *Town Hall*, met een bigband met Thelonious Monk. Fantastische plaat, mijn complimenten, A.T., zegt iedereen altijd. Ik hoor die plaat niet graag, omdat ik niet goed speel. Dat weet

je alleen voor jezelf, ongeacht wat mensen zeggen. Dat is wel eens frustrerend.'

STANDARDS

'Ik ben geen getraind muzikant. Ik ben gewoon gaan spelen. Dat vond ik veel leuker dan al die theorie. Mijn moeder gaf me een drumstel met kerst, in 1947. Toen was ik achtien. In januari zat ik te spelen, en ik ben nooit meer gestopt. Pas ergens in de jaren zeventig ben ik echt les gaan nemen. Kenny Clarke zat achter me aan. Kom op, man, je kan veel meer dan wat je doet, zei hij. Clarke opende een school in Parijs, met Dante Agostini. Ik moest hem werkelijk te lijf gaan als ik geen les wilde nemen. Dat is een compliment, toch? Dan denkt zo iemand iets over je. Ik ben helemaal aan het begin begonnen. Mensen dachten dat ik gek was. Art Taylor, in groepslessen met jochies van twaalf en dertien, die nog nooit een stok vastgehouden hadden. Leren lezen. Ja, en erachter komen dat er ook roffels van zes, van acht en van tien zijn, in plaats van alleen van vijf en zeven. Nooit bij stilgestaan. Dat heeft me wel geleerd dat er nog een andere dimensie is. Na een jaar wilden ze dat ik zelf les ging geven. Toen voelde ik opeens die druk: dan zou ik geen fouten meer mogen maken.'

Zijn er verschillen te horen tussen wat je deed voor, en na de lessen bij Clarke en Agostini?

'Ik weet het niet. Er zijn op hetzelfde moment ook andere dingen die zich ontwikkelen. Wanneer leer je wát? Charlie Parker vertelde me dat ik alle teksten van de bekende standards moest leren. Als je die kent, kan je nooit iets spelen dat in dat nummer niet past. Je solo's worden herkenbaarder. Ik raak ook nooit de weg kwijt in een nummer. Nou ja, eens per jaar... Thelonious Monk liet me alleen in ballads solo's spelen. *Ruby My Dear, Round About Midnight*. Dat is raar. Heel gek. Alsof alles in tweeën geknipt wordt. Dan moet je iets anders bedenken, want simpelweg het tempo verdubbelen was er natuurlijk niet bij. Niet bij Monk, weet je. Dat helpt. Je wordt duidelijker in wat je speelt. Snel spelen is niet moeilijk: dat is een fout zo weer voorbij. Maar als je een fout maakt in een ballad, dan steekt ie uit als een zere vinger. En ik heb mijn fouten gemaakt. Nou en of.'

OORRING, HOED OF SNOR

Ook op Taylor's meest recente cd, *Wailin' at the Vanguard*, mist hij er wel eens een. Evenals op zijn laatste studio-cd, *Mr. A.T.*. Dat leidt even af.

'*Mr. A.T.* is een van mijn favoriete platen. En weet je waarom? Omdat alle vrouwen het mooi vinden. En daar speel ik voor. Want als vrouwen iets mooi vinden, vinden de mannen het ook mooi. Zelfs als ze het eigenlijk niet zo fantastisch vinden. Hmm...' vergenoegt hij, op een nauwelijks bestaande frequentie.

Terug naar Taylor's fouten. Hij beschikt niet over een overdaad aan techniek, maar zijn luie souplesse en zijn spontaniteit maken dat meer dan goed. Zo goed, dat zijn fouten zelfs charmant worden. Het heeft, en bij Taylor dringt die vergelijking zich onvermijdelijk op, alles te maken met sex. Zaterdagavond om elf uur, berekend, perfect en met het licht uit, of overall elders, struikelend, spontaan en ge-

passioneerd. Jazz, zou je bijna zeggen.

'Er was een tijd, toen ik met Johnny Griffin speelde, dat ik wel tien keer per avond een stok uit mijn vingers liet schieten. Halverwege mijn solo, tijdens een intro, overall. En verdomd, het publiek klapte harder wanneer ik een stok liet vallen dan wanneer ik een solo speelde. Kwaad werd ik. Kwaad! Ik begreep er niets van. Griffin wel: "Ze zien hoe kwaad je wordt als je die stok laat gaan; dat laat zien dat je alles wil geven wat je in huis hebt, en daar komen ze voor. Daar krijg je elke zaal plat mee," zei hij.'

Wat er in de tijd met saxofonist Johnny Griffin opviel was hoe goed er naar elkaar geluisterd werd. Niemand die in zijn neus staat te peuteren of zijn gulp dichtknoopt als de ander een solo blaast. Verademend. Taylor vindt het een vereiste, ook in zijn eigen kwintet.

'Geïnteresseerd zijn in wat je doet, en in de mensen met wie je dat doet. Hoe kan je anders verwachten dat het publiek geïnteresseerd is? Ik eis dat in Taylor's Wailers ook. Dat is mijn groep, en ik eis totale toewijding. Het kan me niet schelen hoe ziek je moeder is. Het spijt me voor je, maar daar is nu geen tijd voor. Spelen. Dan mag je na afloop weer het werkelijke leven in.'

Terwijl muziek, en zeker jazz toch een vertaling van dat werkelijke leven is?

'Tuurlijk. Maar ik bedenk me drie keer voor ik een muzikant aanneem die getrouwd is. Of net een baby heeft. En vijf keer als hij drugs gebruikt, of een vrouwenjager is. Omdat niemand in die situatie de concentratie kan opbrengen om te doen wat we optimaal kunnen doen. Als je een baby hebt is dat nummer een. Ik wil dat mijn band nummer een is. Ik wantrouw muzikanten met oorkingen. Of met hoeden. Allemaal versiering. Ga je er beter door spelen?'

En het verschil tussen een oorring en een snor?

'Een snor komt vanzelf.'

ENTERTAINER

Taylor speelt vooral met jonge muzikanten. Net als Blakey dat deed, net als Roy Haynes, net als Elvin Jones.

'Iedereen zegt dat ik Blakey's rol heb overgenomen. Het doorgeven en in stand houden van de boptradities. Nonsens. Ik wil gewoon een goede band, en als ze daar wat van meemenen is dat prettig. Ik ben min of meer gedwongen om als bandleider te gaan werken. Ook door mijn reputatie, en omdat ik tegelijkertijd mijn eerste jeugd wel achter me had. Bovendien zijn de meeste mensen met wie ik speelde inmiddels dood. En we moeten wel door, Jones, Haynes en ik.'

Drummers leven langer?

'Drummers sjouwen hun drumstel jarenlang de wereld rond. Dat maakt ze sterk. Ze moeten ervoor zorgen dat de soli goed klinken, dat de band swingt, dat de bassist zijn werk kan doen. Dat maakt ze tot mensen die kunnen geven. En als een drummer zelf een solo geeft, doet ie dat alleen. Helemaal alleen. En zelfs de slechtste drummer breekt dan de tent af. Dat maakt drummers toch tot een superieur ras? Maar even zonder gekheid: als begeleider had ik het altijd uitstekend. Ik ken ook de verantwoordelijkheden van een leider. Dat houdt niet op bij goed spelen. Het is een manier van

zijn. Het vereist discipline. Daar ben ik nooit in geïnteresseerd geweest. Nee.'

'Het voordeel van jonge muzikanten is dat ze van alles aan het ontdekken zijn. Dat houdt me jong. Als ze goed zijn. Op padvinders heb ik het niet zo. Ik moet ze dingen leren. De toewijding. Ik wil met die hele band lachend van het podium stappen. Als wij geen lol hebben, kan je dat ook niet van het publiek verwachten. Je ziet al die jazzclubs met mensen die als in trance zitten te wachten op een boodschap. Van God, of zo. Maar er is niemand die die boodschap verstuurt. Gelachen moet er worden. Niet zo intellectueel. Ik blijf liever dom. Geef mij maar plezier en een lekkere avond en een goede band. En een vuurtje, graag.'

'Als we ergens spelen en mensen zitten te praten, dan gaat er iets goed fout. Dan doen we niks. Want als je ècht speelt, houdt iedereen zijn klep wel dicht. Dan wordt er geen drank geserveerd, omdat niemand aan drinken denkt. Ook de barkeeper niet. Desnoods gooi ik er wat gein tussendoor. Ik beschouw mezelf in de eerste plaats als entertainer. Iedereen moet een goede avond hebben, zonder mezelf te prostitueren en alleen te doen wat het publiek wil. Gisteravond, bijvoorbeeld. Met Rein de Graaff, Koos Serieuse en mijn eigen saxofonist, Abraham Burton. We speelden de brug van *Mr. A.T. Revisited*, en Koos en Rein kregen het niet zo gauw te pakken. Nog een keer, zei ik. En nog een keer. Ik dacht dat ze gek werden. Wel vijftien keer achter elkaar. Het publiek vond het prachtig. Dat was het hoogtepunt van de avond, hahaha. Toen de club dicht ging liep de hele zaal die melodie te zingen. Snap je? Dat is wat Griffin bedoelde: men zag dat we het echt goed wilden doen. En dan mag je fouten maken. Don Byas zegt in mijn boek: "Foute noten bestaan niet. Elke

'...als een drummer zelf een solo geeft, doet ie dat alleen. Helemaal alleen..'

noot past in elk akkoord. En als ie toch fout is, blijf je hem net zolang spelen tot hij past. Daarna kan je weer ademen.' Dat, dus.'

Jonge getalenteerde muzikanten zijn er blijkbaar in overvloed. Zijn er jonge drummers die je bewondert?

'Er is er nog niet een die veel indruk op me gemaakt heeft. Misschien omdat ik de groten van dichtbij gehoord heb. Big Sid Catlett, J.C. Heard, Kenny Clarke, Papa Jo Jones, Buddy Rich... Philly Joe Jones kwam eens bij me langs, lang geleden. "Heb je Tony Williams horen spelen?" Ja. "Wat vond je ervan?" Heel goed, zei ik. "Echt?" Ja. "Echt?" Ja, echt. Dat vroeg ie wel zeven keer. Toen hij ervan over-

tuigd was dat ik Tony dus echt goed vond, zei hij: "Godverdomme, dan moeten we daar dus ook al rekening mee gaan houden."

Er is één jongere drummer die Taylor wel kent. Cindy Blackman. Waarbij je je kan afvragen wat hij van haar het meest bewondert: 'Ze is goed. Mensen klagen alleen dat ze vaak zo hard speelt, in jazzclubs. Toen ze voor het eerst vertelde dat ze met die Kravitz ging spelen, vroeg ze of ik het stil wilde houden.'

AARTSLUI

Taylor vindt jazz geen kunstvorm en zichzelf geen artiest. De maffia van Birdland. De hoeren en de pooiers die daar kwamen. Zijn er jazzmusici die hij wel artiesten vindt?

'Oh ja. Charlie Parker, Sonny Rollins, zoveel. Omdat zij hard werken, en ik niet. Studeren, oefenen, doorgaan. Daar hou ik me niet mee bezig. Ik doe het wel met wat ik heb. Toen ik veertig was, dacht ik er al aan om met pensioen te gaan. Ik speelde met Griffin, Kenny Drew en Niels Henning Ørsted Pedersen. Avond aan avond. Up-tempo nummers. Ik dacht dat ik dat nooit zou volhouden. Ik kom van Jamaica, deels. Daar wil ik zijn. Rum Punch, op het strand. Aardige mensen, rustige mensen. Mañana. Ook al menen ze er geen barst van, het klinkt prettig.'

'Op mijn veertigste kon ik er nog niet mee ophouden. Misschien straks wel.'

Je zou de eerste gepensioneerde jazzmuzikant zijn, voorzover ik weet?

'Dat is precies wat ik wil, hahaha. Dat iedereen zich afvraagt hoe die Taylor 'm dat nou lapt.'

Je wilt met pensioen, je hebt nooit geoefend, je bent tot les nemen gedwongen. Zachtjes gezegd maakt dat een weinig ambitieuze indruk.

'Weinig ambitieus? Zeg maar lui. Aartslui, en ik ben van plan dat vol te houden ook. Alleen als ik speel ben ik niet lui. Drummen doe ik liever dan wat dan ook, inclusief sex. Drummen is sexueel. Zelfs als je voor iemands oma speelt, dan is er altijd die flirt, dat contact. Niets bedreigends, niets engs. Dat is inherent aan deze muziek. Op dit moment lijkt muziek daar steeds verder vandaan te gaan. Alles wordt cleaner, opgepoetst en glad gemaakt. Padvindens.'

De al eerder genoemde cd *Mr. A.T.* is een schoolvoorbeeld van hoe een studio-cd niet glad en opgepoetst hoeft te klinken. Het klinkt zó live en spontaan dat je alleen het applaus mist. In twee (twee!) uur tijd stond de cd op band.

'Plus een rookpauze van tien minuten... We wisten wat we gingen doen, en hoe we het gingen doen. Op de oude manier, alles in een keer op de band, niet mixen. Bij Rudy van Gelder. Tegenwoordig zet hij alle drummers in een drumhok. Maar mij niet. Ik doe het zoals we het toen deden, voor Blue Note, voor Prestige.'

'Voorafgaand aan die opnames hebben we een keer of twintig gerepeteerd. Vroeger hoefde dat niet. Iedereen wist wat iedereen wilde. Maar als je een jonge band, met mensen die je niet door en door kent, als één geheel wil laten klinken, dan moet je repeteren. Ik heb ook medelijden met elke band die na de mijne moet optreden. Omdat we elke keer op die grote hoogte komen. We maken *changes* en bewegingen die doen vermoeden dat we niet weten

wat we doen. Maar dat weten we wel. Oh ja, dat weten we. En dan komt de rest vanzelf.'

THAT'S MY BABY

'Bassisten zijn altijd op zoek naar bassen die liefst voor de jaartelling gebouwd zijn. Die verzorgen ze dan als hun moeder, of beter. Terwijl drummers altijd het nieuwste van het nieuwste moeten hebben. Ik niet. Ik heb mijn oude drums, en die klinken als oude drums. Een Gretsch, die ik van Max Roach gekregen heb. Zo maken ze ze niet meer. En twee Sonors, *rosewood*. Kleine bassdrums, een 12" en een 14", denk ik. Degelijke instrumenten.'

In Vredenburg, tijdens een van Rein de Graaff's 'bopcurssussen', zat De Graaff achter een Steinway, terwijl Taylor het op een goedkope Taiwanese Rogers mocht doen. Deren doet dat niet, want na twee nummers klinkt zelfs die Rogers, in de meest verkeerde maten

die je je kan bedenken, zoals Taylor dat wil.

De bekkens waar hij op speelt zijn nog steeds dezelfde Turkse K Zildjians als waarmee hij in 1959 *Giant Steps* opnam. 'That's my baby, the 18"', zegt hij liefkozend als dat bekken de tas uitkomt. Scheve cups, een uitgelopen gat, een heldere ride met een gronderig bruine wash en een kamerbrede crash. 'Die 20" is mijn piano-bekken, met die rivets.' De hi-hats meten 14".

Toen Taylor, die jarenlang in Parijs en Luik woonde, in 1981 naar Amerika terugging, kreeg hij van Sonor een paar dozen Pro-Mark 747 stokken. 'Een rockmodel. Ik heb er nog steeds voldoende. Sinds ik een keer een goede recensie kreeg over mijn brush-werk - en ik kende maar twee bewegingen, terwijl Philly Joe me die andere vijftien er altijd bij wilde leren - ben ik meer met brushes gaan werken. Daar verslijt ik er dus ook aanzienlijk meer van.'

SELECTE DISCOGRAFIE

Het werk van Taylor is onuitputtelijk. Hieronder een kleine selectie van zijn platen, voorzover deze ook op cd zijn uitgegeven. *Mr. A.T.* werd gerecenseerd in Slagwerkkant 50.

◆ Als begeleider:

Gene Ammons - *The Big Sound* (1958, Original Jazz Classics - OJC -), *Blue Gene* (1958, OJC)
Art Blakey - *Orgy in Rhythm*, Vol. 1 & 2 (1957, Blue Note)
Kenny Burrell - *All Night Long*, (1956, OJC), *All Day Long* (1957, OJC)
Donald Byrd - *Byrd in Hand* (1958, Blue Note)
John Coltrane - Op label 'Original Jazz Classics' - OJC -: *Dakar* (1957), *Traneing In* (1957), *Tenor Conclave* (1956), *Wheelin' and Dealin'* (1957), *Soultrane* (1958), *Settin' the Pace* (1958), *Black Pearl* (1958), *The Standard Coltrane* (1958), *The Stardust Session* (1958), *John Coltrane and the Jazz Giants* (1958, Prestige)
John Coltrane - *Giant Steps* (1959, Atlantic)
Miles Davis - *Collector's Items* (1953-1956, OJC), *Quintet/Sextet* (1955, OJC), *Miles Ahead* (1957, CBS), *Live in New York* (1957-1959, Bandstand)
Kenny Dorham - *Quiet Kenny* (1959, OJC), *Matador/Inta Somethin'* (1962, Blue Note)
Tommy Flanagan - *Thelonious* (1982, Enja)
Red Garland - 13 cd's (1957-1959, allen op OJC)
Jackie McLean - 6 cd's (1956-1957, allen op OJC) en *Jackie's Bag* (1959-1960, Blue Note), *Tippin' the Scales* (1962, Blue

Note)
Thelonious Monk/Sonny Rollins (1953-1954, OJC)
Thelonious Monk - *At Town Hall* (1959 - OJC), *5 By Monk 5* (1959 - OJC)
Horace Silver - *Silver's Blue* (1956, Portrait)
Milt Jackson - *Soul Brothers/Soul Meeting* (1957/1958, Atlantic)
Thad Jones - *After Hours* (OJC)
Lou Donaldson - *Quartet / Quintet / Sextet* (1952, Blue Note)
Dexter Gordon - *One Flight Up* (1964, Blue Note)
Sonny Stitt - *Sonny Stitt Meets Brother Jack* (1962, OJC)

Rahsaan Roland Kirk - *Kirk's Work* ((1961, OJC)
Stanley Turrentine - *Z.T.'s Blues* (1961, Blue Note)
Toots Thielemans - *Man Bites Harmonica* (OJC)

◆ Als bandleider:

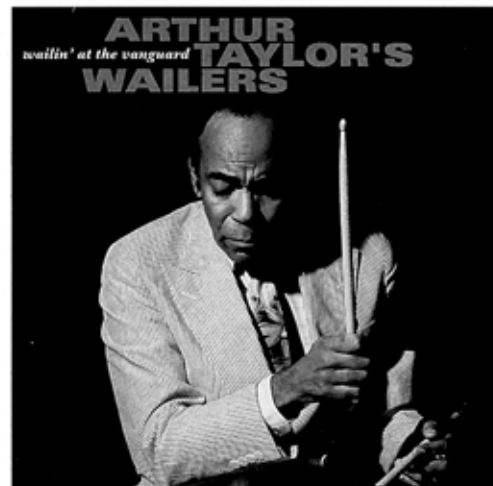
Taylor's Wailers (1957, Original Jazz Classics), met John Coltrane, Donald Byrd, Jackie McLean, Ray Bryant, Red Garland, Wendell Marshall en Paul Chambers.
Mr. A.T. (1991, Enja) met Willie Williams (ts), Abr. Burton (as), Marc Cary (p) en Tyler Mitchell (b)
Wailin' at the Vanguard (1992, Verve) met Willie Williams (ts), Abraham Burton (as), Jacky Terrasson (p) en Tyler Mitchell (b)

Bron cd-lijst:

The Penguin Guide to Jazz on CD, LP & Cassette (Penguin, 1992). In de index van dit naslagwerk komt Taylor als Art en als Arthur voor; in beide gevallen is het dezelfde Mr. A.T.

◆ Als schrijver:

De derde uitgave van *Notes & Tones, Musician-to-Musician Interviews* bevat een dertigtal van Taylor's interviews met Art Blakey, Kenny Clarke, Max Roach, Elvin Jones, en andere al dan niet hierboven genoemde musici (1993, Da Capo Press, ISBN 0-306-80526-X). Ten opzichte van de tweede (rode) editie uit 1977 bevat de derde twee nieuwe interviews (Monk en Dexter Gordon).

Charlie Parker - *The Bird You Never Heard* (1950, Stash)
Bud Powell - *The Amazing Bud Powell*, Volume 2 (1951-1953, Blue Note), *Summer Sessions* (1953, Magic Music)
Sonny Rollins - *Moving Out* (1954, OJC)
Lennie Tristano - *Requiem* (1955, Atlantic)
Lee Morgan - *Candy* (1958, Blue Note)